

Форми і зміст планування та обліку освітньої роботи

Види і форми планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі визначаються і затверджуються педагогічною радою на початку навчального року.

Досвід і практика підтверджують, що планування має бути перспективне і поточне. Адже саме від уміння чітко спланувати день, передбачити найголовніше у вихованні та навчанні малюків залежить успіх виховательської справи.

Форми планування:

1. Річний план. Охоплює роботу д/з в цілому планується адміністративно-господарська діяльність, робота з кадрами, методична робота. План складається завідуючою разом з методистом та медичним персоналом і затверджується на загальних зборах.
2. Перспективний план. Визначає систему роботи з дітьми, забезпечує цілеспрямованість, результативність.
3. Календарний план.

Перспективний план

ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ визначає завдання і зміст роботи закладу або його підрозділів, методи та прийоми освітньо-виховного процесу на тривалий відрізок часу: рік, півріччя, квартал, місяць. Визначає систему роботи з дітьми, забезпечує цілеспрямованість, результативність.

Основою планування є та програма виховання дітей у дитячому садку, яка затверджена на першій педагогічній раді і ставить перед педагогами конкретні завдання щодо формування особистості дошкільника.

Перспективне і поточне планування розглядаються як єдиний, нерозривний процес, складові якого взаємопов'язані за змістом.

Перспективне планування служить основою поточного.

Форма складання перспективних і календарних планів може бути довільною: графічною чи текстовою (*див додаток*)

Календарний план

План роботи вихователів на кожний день може складатися :

· **за режимом першої та другої половини дня:**

Перша половина дня:

- ранок – ігри; бесіди; спостереження; праця; індивідуальна робота з дітьми та батьками, самостійна рухова діяльність дітей;
- заняття – тема, мета, матеріал, хід чи план заняття;
- перша прогулянка – ігри, праця, спостереження, спортивні ігри та вправи, індивідуальна робота з різних розділів програми, екскурсії, прогулянки-походи за межі дитсадка, самостійна рухова діяльність дітей;

друга половина дня:

- праця, самостійна художня діяльність – різні види праці (ручна, господарсько-побутова, в природі) в різних формах; самостійна художня діяльність дітей (образотворча, художньо-оформлювальна, мовленнєва, музична, театралізована);

· розваги, ігри – різні види театрів (ляльковий, тіньовий, театр іграшок та ін.); ігри-драматизації, інсценівки; концерти; фізкультурні, музичні, літературні дозвілля;
· друга прогулянка – ігри; спостереження; праця; індивідуальна робота з дітьми та батьками; самостійна рухова діяльність дітей.

· **за видами дитячої діяльності:**

- **ігрова** – різні види ігор: сюжетно-рольові, будівельно-конструктивні, ігри-драматизації, дидактичні, розвивальні та ін.;

- **навчальна** – заняття з різних розділів програми (тема, мета, матеріал, хід чи план заняття);

- **трудова** – різні види і форми праці;

- **комунікативна** – індивідуальні, під групові, колективні бесіди з дітьми на особистісні, морально-етичні теми, організація й розігрування ситуацій міжособистісного спілкування та ін.;

- **пізнавальна** – спостереження, цільові прогулянки, екскурсії, дитяче експериментування, досліди, читання художньої літератури та ін.;

- **рухова** – рухливі ігри, елементи спортивних ігор та вправ, фізкультурні свята і розваги, прогулянки-походи за межі дитячого садка, дитячий туризм, самостійна рухова діяльність та ін.;

- **гурткова робота** – тематика гурткових занять згідно з планами керівників гуртків;

- **індивідуальна робота з дітьми та батьками** – індивідуальна робота з дітьми з різних розділів програми (заняття, ігри, вправи, бесіди, розмови та ін.), індивідуальні бесіди, розмови, консультації для батьків.

***за іншими, самостійно розробленими педагогами підходами, які забезпечують виконання завдань з різних розділів програми (тематичне планування, спільні творчі проекти вихователів та дітей – проектування діяльності на день, тиждень, певний цикл).**

Необхідно пам'ятати, що обов'язковою у процесі планування освітньої роботи з дітьми є участь обох вихователів вікової групи.

Розглянемо схему запису до плану з іншого боку

В плані визначають роботу:

1.1. В ранкові години;

1.2. Заняття;

1.3. Прогулянка;

1.4. Друга половина дня .

2.1. Учбова діяльність - заняття : вид, тема, програмові завдання (стисло).

2.2. Праця - вид праці

- господарсько-побутова;

- в природі;

- художня форма;

Записуємо ті види праці, які не є щоденними, а плануються періодично.

2.3. Ігрова діяльність: назва гри, вид.

2.4. Розваги: вид, тема, мета.

1.1. Ранкові години плануються :

- ігри (дидактичні, рухливі, хороводні), підготовка до сюжетно-рольової гри,
- індивідуальна робота з усіх розділів програми, але враховуючи види занять, що плануються на даний день, а також по вихованню культурно-гігієнічних навичок і культури поведінки;
- трудова діяльність(робота з черговими, індивідуальні і колективні доручення, праця в природі;
- короткочасні спостереження, робота з батьками
(Слід планувати не менше 2-3 видів названої діяльності).

1.2. Прогулянка. Плануються:

- ігри (рухливі, дидактичні, сюжетно-рольові, будівельні);
- спортивні розваги, спостереження (з різних розділів програми);
- епізодична праця і індивідуальна робота,

1.3. Друга половина дня.

Після сну: загартовування, гігієнічна гімнастика.

Після полуденка: С.Х.Д., ігри-драматизації, розваги (1 раз на тиждень) творчі ігри, епізодична праця, колективна праця.

Прогулянка : короткочасні спостереження, рухливі ігри, індивідуальна робота, праця в природі, робота з батьками;

2.1. Загартовування.

По мірі введення нових заходів, або зміни температури пишеться у той відрізок часу, коли проводиться : Наприклад : знизити температуру на 1 градус, перевірити, чи немає надмірної, схолоди тіла у дітей. Новоприбулим: залишати температуру +30 .

2.2. Культурно-гігієнічні навички. Культура поведінки.

В молодшій і середній групах розкриваються прийоми і навички, які використовує вихователь. Наприклад: навчити витиратися рушником після вмивання і т.д.

Записують метод навчання. В старшій і підготовчій групах плануємо роботу по культурно-гігієнічним навичкам і культурі поведінки, або для новоприбулих дітей метод показу і пояснення.

2.3 Гра

Рухливі ігри. Якщо нові ігри, то пишуть назву, мету, дозування. При повторені - „рухливі назва і слово (повторно і можна давати ускладнення)

Дидактичні ігри - назву, мету, ускладнення, якщо як індивідуальну роботу, тоді вказуємо імена дітей, з ким проводимо.

Настільні ігри - плануємо лише тоді, коли вносимо нову гру.

Сюжетно-рольові ігри - в плані фіксуємо цю підготовку до сюжетно-рольової гри, так і її проведення.

Вказуємо, які умови створюємо для виникнення або забезпечення розвитку гри. як при потребі, допомагаємо вибрати ролі переключити хід гри в інше русло і т.д. Можна вказувати мету, якщо прийоми не дають чіткого її прояву. Наприклад:

„З метою збагачення вражень дітей для розгортання гри "Лікарня" провести екскурсію до кабінету лікаря, звернути увагу дітей на...”, або: „За допомогою казкового героя Незнайки створити проблемну ситуацію, що спонукала б розвиток (або бажання грати в гру)...[назва]”.

2.4. Праця. Планують всі види праці:

- самообслуговування ;
- господарчо-побутову працю;
- працю в природі ;
- художню працю.

Але не всі одразу, а епізодично, по мірі потреби.

Доручення: Вказуємо зміст, імена дітей та методичні прийоми. Наприклад: доручити Наталці, Оленці (і т.п.) зібрати опале красиве листя, сказати, що ми використовуємо його для прикрашення павільйону. Дати дітям кошики і показати, як складати, щоб не порвати листя. Після збирання, разом з дітьми відібрати найбільш красиві за кольором і формою листя і виготовити гірлянду, прикрасити нею павільйон.

Чергування : Пишемо прийоми, за допомогою, яких вчимо або розвиваємо вміння дітей . Можливо планування спостережень за роботою чергових.

Колективна праця : Планується спільна з старшої групи, в молодшій - групова форма. Пишемо в плані зміст, місце проведення, форму організації.

ПОТОЧНІ (КАЛЕНДАРНІ) ПЛАНИ складаються на основі перспективних
Календарний план складається обома вихователями

ФОРМИ ЗАПИСУ ДО ПЛАНІВ

Для планування за будь-якою схемою та за будь-якими підходами пропонуються *такі форми запису до планів:*

- **занять:** розділ програми, тема, програмові завдання (навчальні, розвивальні, виховні), матеріал та обладнання, хід у вигляді плану (молодим спеціалістам доцільно планувати хід занять у більш розгорнутій формі);

- **ігор:** назва, мета, атрибути, обладнання та інвентар, дозування, за потреби – ускладнення, основні прийоми керівництва;

- **дитячої праці:** вид праці, форма організації (чергування, доручення, колективна праця), зміст трудових завдань, мета, інвентар, основні прийоми проведення;

- **спостережень, цільових прогулянок, екскурсій:** об'єкт, мета, матеріал, перелік основних питань і завдань дітям;

- **прогулянок-походів за межі дитячого садка:** кінцевий пункт, спосіб пересування, тривалість, мета, інвентар, хід у формі плану-схеми з визначенням місць, тривалості і змісту відпочинку;

- **самостійної діяльності дітей (рухової, художньої):** назва форми роботи, матеріал та обладнання, за потреби – прийоми прямого керівництва;

- **бесід (колективних, з підгрупами):** тема, мета, запитання дітям, використані художні твори тощо.

- **розваг (фізкультурних, музичних, літературних):** вид розваги, тема (сценарій складається окремо, зокрема музкерівником чи інструктором з фізвиховання);

- **індивідуальної роботи з дітьми:** розділ програми чи напрям освітньої роботи, імена дітей, мета, завдання дітям, матеріал (інвентар);

- **індивідуальної роботи з батьками:** форма роботи, імена дітей, з батьками яких ця робота планується, тема, мета.

Доречно взяти за правило: під час складання календарних планів роботи уникати як багатослів'я, так і надмірного лаконізму; натомість використовувати чіткі і конкретні формулювання, які допоможуть зробити план дієвим, змістовним.

Музичні керівники, інструктори з фізичного виховання, вихователі з образотворчої діяльності та інші спеціалісти певного профілю свої плани освітньо-виховної роботи розробляють для кожної вікової групи окремо, на період від 1–2 тижнів до 1 місяця. У них вони відображають різні форми роботи з дітьми: заняття, індивідуальна робота, свята і розваги та інші, зумовлені особливостями змісту професійної діяльності фахівців.

Заняття з фізичної культури та образотворчої діяльності плануються на обраний педагогом відрізок часу з обов'язковим визначенням для кожного заняття дати проведення, програмових завдань, обладнання, інвентарю (матеріалів), перебігу заняття (зазначити послідовний перелік етапів заняття, завдань дітям, дозування, способи організації дітей, основні методи і прийоми роботи педагога з вихованцями (див додаток).

Індивідуальну роботу з дітьми фахівці вузького профілю також планують для кожної вікової групи з перспективою на кілька днів у міру проведення занять, свят, розваг та підготовки до них, передбачаючи: з ким із дітей, з якою метою буде проведено цю роботу, які завдання пропонуються для вправління дітей, які атрибути, матеріали, обладнання будуть використані.

Свята і розваги (фізкультурні, музичні, літературно-музичні) зазвичай плануються як окремий розділ чи додаток до річного плану роботи дошкільного закладу.

РІЧНИЙ ПЛАН

Основна форма перспективного планування д/з – **річний план** його роботи.

ЙОГО ЗМІСТ:

- завдання на поточний навчальний рік (складаються з урахуванням аналізу діяльності д/закладу за попередній навчальний рік)
- програма підвищення фахової майстерності працівників усіх категорій
- методична робота
- вивчення стану освітнього процесу
- організаційно-педагогічна та адміністративно-господарська робота
- медико-профілактичні заходи
- графіки проведення свят: розваг, театральних дійств
- гурткова робота.

ЗМІСТ РІЧНОГО ПЛАНУ

АНАЛІЗ РОБОТИ ЗА МИНУЛИЙ РІК

В аналізі минулорічної роботи д/закладу висвітлюються результати комплексного вивчення стану діяльності всіх підрозділів, подаються конкретні висновки щодо

здобутків, труднощів, недоліків та причини їх виникнення.

ФОРМИ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З КАДРАМИ:

педагогічні ради /3-4 на рік/, семінари, семінари-практикуми, консультації, обмін досвідом (взаємовідвідування, відкриті покази роботи, зокрема КВК, рейн-ринги, вікторини, ділові ігри, дискусії тощо).

ВИВЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОГО СТАНУ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Планується у формі комплексних /1/, тематичних /2-3/ перевірок. Головне завдання вивчення – надання допомоги у запобіганні та виправленні помилок, виявленні, узагальненні та впровадженні кращого досвіду.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА передбачаються заходи, що забезпечують зв'язок д/закладу зі школою:

спільне проведення педагогічних рад, консультацій, батьківських зборів, колективний перегляд роботи з дітьми, спільних свят, розваг, екскурсій.

До цього розділу має входити план роботи з батьками:

загальні /2-3 на рік/ та групові /2-3/ на рік та групові /2-3 на рік/ батьківські збори, лекції, консультації з питань виховання дітей у родині; наочна пропаганда; вивчення досвіду сімейного виховання; діяльність різних гуртків та шкіл /молодої матері та батька, дідусів, бабусь/; робота з проблемними сім'ями.

ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ МЕТОДИЧНОГО КАБІNETУ:

поповнення фонду новими наочно-дидактичними посібниками, іграшками, атрибутами, аудіовізуальними засобами, інструктивно-методичними документами, методичною, науковою літературою, матеріали вітчизняного та зарубіжного досвіду, досвід роботи вихователів даного д/з, району, міста, області тощо; створення каталогів та картотек, складання анотацій, оформлення тематичних стендів, виставок.

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ:

- заходи щодо раціонального використання бюджетних коштів /ремонт приміщення, придбання та ремонт меблів, оснащення майданчиків, медичних та лікувально-профілактичних кабінетів, кімнат для роботи гуртків, благоустрій та озеленення території/;
- загальні збори колективу, виробничі наради з поточних питань
- інструктажі з педагогічним та технічним персоналом
- створення комісій /атестаційної, з харчування, з виконання інструкцій щодо охорони життя та здоров'я дітей/ та перевірка їх діяльності;
- складання графіків роботи персоналу.

Дана схема річного плану орієнтовна, а отже, можуть бути зміни в його структурі.

ПЛАН РОБОТИ МЕДИЧНОГО КАБІNETУ

Враховуючи актуальність проблеми запобігання травматизму в дорослих та дітей, почали вводити окремий розділ **“Охорона життя та безпека життєдіяльності дітей”**, який охоплює роботу з дітьми, персоналом д/с та батьками т. ін.

ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ МОЖЕ БУТИ У ВИГЛЯДІ СІТКИ ЗАНЯТЬ:

- організація ігрової, трудової діяльності; спостережень, інд. Робота
- проведення свят, розваг тощо. /на місяць, квартал, півріччя, рік у довільній формі/.